

Interview met Kees van Wijk, melkveehouder in Waardenburg

‘Bedrijf rondzetten met zo weinig mogelijk voeraankoop’

In het West-Betuwsche Waardenburg, vlakbij de A2 en de A15, ligt het melkveebedrijf van de maatschap Kees, Jannie en Aart van Wijk. Je hoort het geluid van het op de snelweg voortrazende verkeer duidelijk als je op het erf staat. ‘Ik wen er nooit aan’ zegt melkveehouder Kees van Wijk.

Van oorsprong een ruilverkavelingsboerderij

Het uit 1966 stammende bedrijf is een duidelijk herkenbare ruilverkavelingsboerderij. ‘In 1980 heb ik het bedrijf tegen marktwaarde overgenomen van mijn familie’ zegt Kees van Wijk. ‘Het bedrijf was toen 24 hectare groot. We molken 80.000 kg melk per jaar. Nu hebben we 41 hectare, meest zware rivierklei. We melken met 120 koeien nu 25.000 kg melk per hectare, dus ruim een miljoen kg melk per jaar. Van de 41 hectare bestaat 33 hectare uit grasland,

de rest is snijmaïs. In 1983 werd de eerste ligboxenstal gebouwd.’

Niet meer dan vier stuks jongvee per 10 melkkoeien

Het is een hele uitdaging om een melkproductie van 25.000 kg melk per hectare rond te zetten met weinig voeraankoop. Door een lage jongveebezetting en scherpe excretiecijfers (bex) lukt het deze deelnemer aan Koeien & Kansen (sinds 1998), LEI-boekhouding en het LMM wel. Zijn stelling is dat, als je geen uitbreidingsplannen hebt, je het bedrijf met vier stuks jongvee per 10 melkkoeien moet kunnen rondzetten. Daarom selecteert Van Wijk scherp: ‘we insemineren 50% van de veestapel met sperma van een Belgische Blauwe. Dat is goed voor de omzet en aanwas en voorkomt dat je alsnog discussieert of je een kalf wel of niet moet aanhouden.’

Mest afvoeren en kunstmest aankopen is onjuist

'Laat boeren vrij over de vorm van de stikstof die ze in totaal mogen geven, maar verplicht ze wel tot tien maanden mestopslag' zegt Kees van Wijk. 'Niemand heeft me ooit wetenschappelijk duidelijk kunnen maken dat meststikstof het grondwater meer belast dan kunstmeststikstof. Ook de productie en het transport van kunstmest en het mesttransport vragen milieubelastende activiteiten. Om niet in een neerwaartse spiraal te komen, is het terecht dat de stikstofgebruiksnorm voor grasland op klei vanaf 2014 met 35 kg per hectare is verhoogd. Het nitraatgehalte in het water is hier trouwens laag. Fosfaat vormt op dit bedrijf een probleem vanwege de fixerende grond. De beschikbaarheid van fosfaat is laag. In het kader van Koeien & Kansen zijn hier proeven gedaan. Toen bleek bij een extra fosfaatgift de drogestofopbrengst een ton per hectare hoger te zijn'.

Van Wijk leest en leert graag en draagt resultaten uit

Kees van Wijk leest veel, dus ook de LMM nieuwsbrief. Hij leert ook graag, vandaar zijn passie voor 'Koeien en Kansen.' Het meedoen aan de LEI-boekhouding en het LMM ziet hij als een verplicht nummer voor het meedoen

aan 'Koeien en Kansen.' Met de berekende posten (zoals berekende arbeid) doet hij niet veel. 'Ik wil vooral kijken naar- en cijfers vergelijken over zaken die ik direct kan beïnvloeden zoals voeding, bemesting en energiegebruik.' Met Koeien en Kansen kan hij bijdragen aan een beter op de praktijk afgestemd mestbeleid. Hij gaat graag in discussie met beleidmakers, onderzoekers en collega-melkveehouders. Met mensen omgaan, vindt hij leuk. En hij wil graag een melkveebedrijf neerzetten met weinig voeraankoop en daarmee een bedrijf overdragen waarop een goede boterham kan worden verdiend.

Toekomst: verdubbelen?

De maatschap Van Wijk denkt op termijn aan een verdubbeling van het bedrijf. Schaalvergroting ziet hij als noodzaak omdat Van Wijk een hoge melkproductie per arbeidskracht belangrijk vindt voor een goed bedrijfsresultaat. Maar voor het zover is, zal er nog heel wat water door het Rivierengebied stromen. 'We kunnen wel denken dat er, na het einde van de melkquotering, zoveel productieuitbreiding komt, maar dat moet ik nog zien. Op de stikstof- en fosfaatproductie zijn de plafonds van 2002 van toepassing. Een andere beperking is de maximale stikstofdepositie uit ammoniak. We zitten vlakbij de uiterwaarden en dat geeft beperkingen. Je krijgt tegenwoordig niet zomaar vergunning en financiering'.

